

Egy csepp világegyetem

[2014. július]

RÉSZLET A RÖVIDZÁRLAT AZ ALVILÁGBAN C. REGÉNYBŐL

Brugge nagyon furcsa volt. Először is, mert apámmal elszaladt a ló. Kitalálta, hogy egy egész házat fog számunkra kibérelni. Ettől anyám nagyon megijedt, de engem is nyugtalanított, mert ismertem nagyzóló mániáit, és joggal lehetett tartani, hogy egy egész palotát szerzett nekünk, de aztán hamarosan megnyugodtunk, mikor kiderült: az, hogy nagy ház, Belgiumban teljesen mást jelent. Háznak ház volt, legalábbis kívülről annak tűnt. De belülről már nehezebb volt leírni, legalábbis olyannak, aki egy teljesen más kultúrkörből érkezett. Az egész olyan volt, mint egy liftakna. Ahova beléptünk, az meglepő módon nem az előszoba vagy más ehhez hasonló volt, hanem valami, aminek nem volt neve, de nem is fért el benne semmi, de onnan fel lehetett menni egy lépcsőn, és így máris megérkeztünk a nappaliba. A nappali csak kicsivel volt nagyobb, mint az a lenti izé, de – ahogy erre apám később a figyelmünket felhívta – a csatornára nézett. Innen, ha felmentünk a lépcsőn, rögtön a konyhába érkeztünk, aztán ha megint felmentünk, ott volt a szüleim hálószobája, majd megint néhány lépcső, és ott volt a fürdő és két másik szobának nevezett lyuk. Nagyjából ez volt a ház, tehát kiderült, hogy még tiszta szerencse, hogy én pakoltam, mert másképpen be sem fértünk volna ebbe a liftaknába, illetve házba, vagy ki tudja, mibe.

Apám a nevezetes csomagok körüli inzultus után halálhörgések közepette elrohant. Nem jött haza pár napig. A rá következő hajnalon csengetett valaki. Ismerve anyám ajtó nyitási stratégiáját, nem izgattam magam. De az a valaki folyamatosan nyomta a csengőt.

Lementem tehát anyámhoz.

– Nyiss ajtót, vagy megőrülök – mondta.

Letántorogtam, de nehezen szoktam a lépcsőzést félálomban. Állítólag a belga gyerekek, még mielőtt fel tudnának állni, már magabiztosan másznak fel a lépcsőn. Szóval én reggel félálomban majdnem nyakamat törtem, mert mindig elfeledkeztem azokról a hülye lépcsőkről, igazán berakhattak volna egy liftet, bár akkor nem marad hely a háznak – ezt nevezik dilemmának. Sokáig tartott, amíg leértem, de a csengő csak szólt.

Ajtót nyitottam. Egy nagy testet pillantottam meg.

– Maaike vagyok – mondta a test borzalmas magyarsággal –, a házvezetőnő.

Életemben nem láttam még házvezetőnőt. Beengedtem. Mert ha ő a házvezető, akkor be kell jönnie a házba – gondoltam.

Megmondtam anyunak, hogy itt van egy nő, aki vezetni fogja a házat. Anyám a fal felé fordult.

Maaike szőke hajú volt, kék szemű, legalább százhusz kiló, és fenyőillatú. Kiderült, hogy mindent tud rólunk, és apám már azelőtt felvette, hogy mi megérkeztünk volna.

– Éhes vagy? – kérdezte, és megsimogatta az arcomat.

Persze nem értettem, mert Maaike nem tudott magyarul, csak azt az egy mondatot, hogy ő a házvezetőnő. Ekkor Maaike elmagyarázta kézzel-lábbal. Reménykedni kezdtem. Szendvicset akartam. Elmagyaráztam Maaikénak.

Maaike elkészítette életem első szendvicseit, és utána, mikor csak akartam, csinált nekem, sőt az iskolába is szendvicset csomagolt. Nekem voltak a legklasszabb és legfinomabb szendvicseim az egész suliban. Imádtam Maaikét, mert Maaikénak nem voltak furcsa dolgai.

Maaike olyan volt, mint egy kedves angyal, ezt csak azért emelem ki, mert tudom, hogy vannak nem kedves angyalok is, mint például az öldöklő angyalok az apokalipszisben és Buñuelnél, de Maaike nem ilyen volt, ő jó volt, és nem akart öldökölni. Bár lehet, hogy apámmal kivételt tett volna.

Maaike miután elkészítette a szendvicsemet, fogott és elvitt vásárolni. Rengetek dolgot vett, még életemben nem láttam senkit ennyi mindent venni. Az is igaz, még életemben nem láttam ennyi mindent egy üzletben. Én ahhoz voltam szokva, hogy az üzletek üresek, nincs bennük semmi, csak egy-két befőttesüveg árválkodik a polcokon, mintegy dekorációként, valamint pár halkonzerv, na meg olívabogyó, mivel nehéz feloldani azt az ellenmondást, hogy üzlet és hiánygazdaság.

Ezzel szemben a brugge-i üzlet olyan volt, mint csodaország. Először a bevásárlókocsi. Nagyon tetszett. Rögtön bele akartam ülni, és azt akartam, hogy Maaike toljon körbe a sorok között. Maaike úgy tett, mint aki nem érti. Öntudatosan haladt előre a kenyeres polcok felé. A kenyér szó is új jelentést kapott itt, mivel abból is jó néhányféle volt. Maaike tőlem kérdezte, hogy melyiket szeretem.

Mindegyiket mutattam, ami igaz is volt, mivel nálunk többnyire egyfajta volt, és anyám azt is elcserélte gyógyszerekre. Ebből aztán mindig hatalmas balhé lett, amikor apám hazajött, és nem volt otthon mit enni. Maaike viszont furcsán nézett rám, aztán kiválasztott egyet, de igazság szerint tényleg mindegy volt, mert egyik jobban nézett ki, mint a másik. Aztán odamentünk a húspulthoz. Azon is elámultam, Maaike már nem is kérdezett, hanem maga döntött. Rengeteg mindent vett. Nagyon elszántnak tűnt, így nem mertem neki megmondani, hogy mi téstán élünk, de gondoltam, nem olyan nagy baj, ha ennyi mindent vesz, mert anyunak legalább lesz mit csereberélnie a bogyoira. Amúgy meg a csodálattól nem igazán tudtam Maaikével foglalkozni. Nekem az egész olyan volt, mintha múzeumban volnék, ahol az ember olyan dolgokat lát, amelyek valójában nincsenek, de mégis gyönyörűek, lélegzetállítóak, és nem lehet tőlük elszakadni. Órákat tudtam volna ott ácsorogni, úgy, hogy a java részéről az áruknak fogalmam sem volt, hogy mi, mert még életemben nem láttam, de még nem is hallottam ilyesmikről. Zsongott körülöttem a sok vásárló, de én semmit sem értettem. Ez kicsit elégtétel volt nekem, és jót nevettem apámon, aki mindenre gondolt, csak arra nem, hogy flamandul tanuljak. Mire megyek most Ghandival? A csúcs azonban az üvegajtós tejespolcok voltak. Annyi vaj, sajt és tej. Nem akartam kimenni az üzletből, de közben éreztem, hogy nem bírok újabb dolgokat befogadni, így azzal sem tudtam mit kezdeni, amikor Maaike egy anyukával összeveszett a fagyasztott áruk pultjánál, mert mind a ketten ugyanazt a csomag lazacot nézték ki, és bár volt belőle még vagy ezer pont ugyanolyan, de mind a kettőjüknek pont az kellett. Ki érti a nőket? Nagyon hangosan kiabáltak, és igen, ez a helyzet már ismerős volt, hiszen hasonló indulatok szabadultak el otthon is, amikor a hosszú sorokban valaki a többiek elé tolakodott. Maaike annyira felhúzta magát, hogy egész hazáig dohogott magában.

Otthon történt a következő csoda: a kipakolás, ahol végre egyenként mindent kézbe vehettem. Maaike azt hitte, hogy éhes vagyok, és gyorsan készített egy másik szendvicset, majd megnyugtatóan mondott valamit. Nem voltam éhes, de úgy megettem a szendvicset, hogy Maaikénak tátva maradt a szája, és szerintem azt hitte, hogy engem halálra éheztetnek a szüleim, ami nem volt igaz, csak éppen

elégé szegényes ízlásban éltem, ezért úgy éreztem, hogy mindent képes lennék egyszerre felfalni, amit Maaïke akkor bevásárolt. Tejet melegített nekem, és elküldött aludni. Úgy tettem, mint aki nem érti, mivel vele akartam lenni. Maaïke azonban nem hagyta magát, és kézen fogva felvitt a fürdőszobába, és mielőtt még magamhoz tértem volna, megfürdetett a zuhanyzóban. Aztán megmosta a fogamat, de úgy, hogy azt hittem, kiszakad az arcom. Azt akarta, hogy pisiljek. Mondtam neki, hogy nem tudok úgy, hogy ő ott van. Először nem értette, de aztán kacagott rajtam. Nem akart kimenni, de látszott, hogy csak bosszant. Végül kiment, de ott maradt az ajtó előtt, persze így sem ment nekem. Gondoltam, majd kisonok később. Maaïke aztán bejött velem a szobámba, és betakargatott, de oly módon, hogy nem bírtam megmoccanni, begyúrta a takaró széleit az ágyba, és így teljesen mozgásképtelenné váltam. Majd ott állt az ágyam mellett. Látszott, hogy tétovázik. Aztán szó nélkül kiment. Ott maradtam egyedül a sötétben, és hallgattam Maaïke távolodó lépteit. Mikor már úgy véltem, hogy elment, kibújtam, és anélkül, hogy felkapcsoltam volna a villanyt, leóvatoskodtam a fürdőbe. Olyan csendben lépkedtem a lépcsőn, mintha csak egy pillangó szállt volna az eperfa levelére, azonban ennek a nőnek működött a hatodik érzéke, mert egyszer csak ott állt a lépcső aljában, és meglehetősen csúnyán nézett rám. Megszégyenülve mentem vissza a szobámba, és mivel a szükség szorított, nem volt más választásom, minthogy kiálltam az ablakba, és felszenteltem Brugge csatornáit. Mint ezt később megtudtam, ez amolyan helyi tradíció, mivel másoknak sem mindig áll módjukban, vagy csak egyszerűen kedvük nincs hozzá, annyi lépcsőn lebukdászni. Mindenesetre Maaïke nagyon megszidott, amikor az ablakokat pucolta. Életem legszebb szakasza következett, és ha mindeközben nem kellett volna Brugge-ben lenni, még jobb lett volna. De Maaïke isteni volt. Amikor másnap felkeltem, ő már ott volt a konyhában. Ettől annyira meglepődtem, hogy odarohantam hozzá, és szorosan átölelve hozzábújtam. Egy kicsit tartottam tőle, hogy sosem fog visszajönni hozzánk – ő ugyanis mindennap hazament –, miután közelebbről megismert minket. Maaïke zavarba jött az érzelmi megnyilvánulásomtól, és mondott valamit, amit természetesen nem értettem, de végül is abban a pillanatban mindegy is volt, mert már akkor jobban szerettem Maaïkét, mint apámat és anyámat együttvéve. Apám, miután hazajött és konstataálta, hogy Maaïkének köszönhetően normalizálódott a háztartásunk, bejelentette, hogy megtalálta a számomra megfelelő iskolát.

– Iskola??? – nézte kábultan anyám. – Hogyan, ha még flamandul sem tud?

– Majd én megtanítom – mondta apám.

Még jobban utáltam Belgiumot, mert nem elég, hogy egy szaros lépcsős liftaknában kell élnünk, de még apám is kínozni fog, és ezen még Maaïke jelenléte sem segít. Anyám persze csak megvonta a vállát, neki aztán édesmindegy volt, hogy mit csinál velem apám.

– Milyen iskolát találtál? – játszotta az aggódó szülőt.

De még mielőtt apám válaszolhatott volna, felment a lépcsőn megkeresni az aktuális bogyoit. Én akkor határoztam el, hogy még egy apámféle nyelvórást nem fogok túlélni, ezért inkább soha életemben nem mukkanok meg. Már említettem, hogy milyen elszánt volt a nyelvekkel kapcsolatban. Be kellett magolnom az összes igei táblázatot latinból. Iszonyú sok igeidő volt, és fogalmam sem, hogy mi mire szolgál. Az angolon kívül még franciául is tanultunk Maupassant elbeszéléseit olvasva. Szóval elég nagy káosz volt a fejemben, és leginkább úgy éreztem, hogy semmit sem tudok. Ezt nem akartam tovább fokozni, ezért amikor apám leült mellém a De Standaard aktuális számával, és rám parancsolt, hogy olvassam fel a vezércikk címét, meg se mukkantam. Ezt először elmondta magyarul, majd hollandul, és utána közölte, hogy ezután csak hollandul fog velem beszélni. Nem szólaltam meg. Erre megkérdezte, hogy mi van. Erre sem mondtam semmit. Ekkor nagyon megvert. Összeszorítottam a számát, hogy ne kiabáljak, és a szememet, hogy ne sírjak. Közben hallottam, hogy Maaïke lejön a lépcsőn a nappaliba, és nézi, hogy mit művel apám. Mondott neki valamit, apám erre ráüvöltött, de Maaïke nem ijedt meg tőle, és azonnal visszavágott a szörnynek. Apám erre elengedett, és dühösen magunkra hagyott. Maaïke flamand szitkokat szórt utána.

Attól kezdve nem szólaltam meg, még Maaïkéval sem beszéltem, de mondjuk vele amúgy is kézzel-lábbal értettük meg egymást.

Anyámat nem igazán izgatta az eset, és szerinte apám túlságosan felfújja a dolgot, de apám nem hagyta magát, és másnap este is elővette a De Standaard számát, én pedig nem szólaltam meg. Újra megvert, de megint nem sírtam, és meg se mukkantam. Maaïke megint lejött a lépcsőn, és megint elkezdte apámat szidni. Így ment ez egy héten keresztül. A végén anyám unta meg az egészet, és mondta apámnak, hogy vigyen el egy orvoshoz. Apám ezen egy kicsit megütközött.

– Szerinted bolond ez a gyerek? – kérdezte anyámat.

– Nem jobban, mint te – mondta anyu.

Apám gondolkodóba esett. Néhány nap múlva elvitt egy helyi pszichiáterhez. Előtte persze volt egy nagy veszekedése Maaïkéval a konyhában, mert amikor Maaïke meglátta, hogy el fogunk menni kettesben, hatalmas jelenetet rendezett, ami abból állt, hogy kiabált, és egy hatalmas fakanállal hadonászott. Jellemző volt a szüleimre, hogy rögtön orvoshoz cipeltek, de abba egy percig nem gondoltak bele, hogy mégis mit csinálhat velem a pszichiáter, ha nem vagyok hajlandó megszólalni, a nyelvi akadályokról már nem is beszélve. Néhány utcával arrébb lakott a doktor bácsi, egy hasonlóan liftaknaszerű házban, amely kívülről egész normálisnak nézett ki. Amikor beléptünk, kiderült, hogy ez egy kicsit nagyobb akna, mint a miénk, ami bizonyára annak volt köszönhető, hogy a tulajdonosa orvos volt. Betegek mindenhol vannak, így az orvosokra mindenhol szükség van, már csak azért is, mert ha nem lennének, akkor kit lehetne szidni, hogy mekkora vajásokos és kontárok, hogy még egy náthás makákó majmot sem tudnak meggyógyítani. Márpedig az orvosok szidása majdnem ugyanolyan fontos, ha nem fontosabb, mint a pusztá létünk.

Szóval beléptünk, áhítatos csend és megnyugtató tisztaság fogadott, mert az orvosoknál mindkettő fontos, ha már úgysem tudnak segíteni az emberen, legalább nyugodjon meg a beteg. Alighogy felértünk a szűk lépcsőn, a váróban a ronda nővér mondott valamit apámnak. Vámi kellett. Leültünk. Én a falón lógó képeket néztem. Családi képek lehettek egy tengerparti nyaralásról. Fantasztikusak voltak. Mi sosem mentünk nyaralni, és amikor egyszer a tengeren voltunk, az sem nyaralás volt, hanem apám egyik örült ötlete. Itt viszont látszott, hogy ezek az emberek tényleg élvezik a nyarat, a tengert, és nem egymás ellen trükköznek. Apám egyszer csak megrántotta a karomat. Be lehetett menni.

A rendelő pici volt. Alig fértünk el benne. A doktor bácsi – egy idős, szakállas férfi – szomorú arccal ült egy hatalmas karosszékben az íróasztal mögött. Talán ő is belátta, hogy világi hívság egy ekkorra karosszékben ülni egy ekkora embernek egy ilyen kis szobában. Szerintem ő is utálta, amit csinált, és inkább a bélyegeit rakosgatta volna, minthogy velünk együtt unatkozzon abban a pöttömnyi rendelőben. Megsajnáltam szegényt, és később, amikor már beszéltem, egyszer jókedvűen köszöntem rá az utcán, de persze nem emlékezett rám, miért emlékezett volna, hiszen annyi dilinyós járt hozzá. Szóval megpróbált kedves lenni velem. Kár, hogy nem értettem semmit. Így aztán apám fordított, bár kétlem, hogy szó szerint, mert ez volt az első kérdése:

– Azt kérdezi, hogy miért vagy ilyen hülye?

Én persze nem szólaltam meg. Az orvos kedves arcot erőltetett magára, és figyelt. Apám meg persze hamar elvesztette a türelmét, és rám ordított, hogy ne szórakozzak vele, mert megbánom. Az orvos csitítgatni kezdte, mert ő nem tudta, hogy apám a csitítgatásra még jobban dühbe gurul, és így is lett. De mivel az orvosra mégsem ordíbalhatott, velem üvöltözött. Én meg csak csendben ültem, mert elhatároztam, hogy ha meg is öl, akkor sem fogok megszólalni.

A szomorú doktor bácsi szerintem rögtön tudta, hogy mi bajom van, de meg akarta nyugtatni apámat, ezért érdeklődő arcot vágott, és

megkérdezte: mi baja a gyerekeknek a szüleivel. Apámból erre ömleni kezdett a szó. Sok év feszültsége fakadt fel belőle, elvégre már évek óta a gyereke voltam, szóval nem csoda, hogy már teljesen kivolt. Sok voltam neki. Azt hiszem, érthető, hiszen senki sem szereti, ha a legnemesebb terveit egy kis törpe a legalantasabb eszközökkel elgáncsolja. A doktor bácsi szomorúan bólogatott. Apám még levegőt sem vett. Ezt félóráig bírta, akkor is csak azért kellett abbahagyni, mert lejárt a kezelés.

Apám feladta. Eldöntött tény volt, hogy megbolondultam, és levette rólam a kezét. Ezt még közölte anyámmal is.

– Vannak dolgok – mondta apám –, amelyekben nem lehet változtatni. A gyereket már beírtam az iskolába, és akkor is oda fog járni...

– Hova? – vágott közbe anyám, mert nem bírta apám lelki ömlengéseit.

– A Sint-Andreaslyceumba.

Sikerült meglepnie anyámat.

– Egy katolikus iskolába?

– Ideje, hogy férfit neveljenek belőle – magyarázta apám.

– De még gyerek! – kiáltott fel anyu.

– Minden gyerekből férfi lesz egyszer – nyomta el anyám spontán lázadását.

– Nem is vagy katolikus.

Apám kérdően vonta meg a vállát.

Anyám éveken keresztül dolgozott azon, hogy apámmal szemben megtalálja a megfelelő taktikát. Sok mindennel próbálkozott, de csak két dolog volt sikeres, a teljes érdektelenség és a kiszámíthatatlanság. Csak ezzel sikerült apámat sakkban tartani, de ettől az iskolaügytől teljesen kiesett a szerepéből, és igazán meg volt döbbenve. Apám persze azonnal a maga javára fordította anyám pillanatnyi zavarát.

– Ennek semmi értelme – mondta anyám.

Mentségére legyen mondván, apám igazán összezavarta. Mert amúgy az „ennek semmi értelme” mondatnak sem volt semmi értelme. Ezt ő is tudta, meg én is. Mert néha a szavak semmire sem szolgálnak. Csak úgy vannak. Senki sem tudja, honnan vannak, de mégis léteznek, és állandóan használjuk őket. Van, amikor fontos dolgokra, de leginkább mégiscsak értelmetlenül folynak el. Sokszor csak azért beszélnek az emberek, hogy ne legyen csend. A csend valahogy olyan félelmetes sokak számára. Mert a csendben történnek meg az élet igazán fontos dolgai, és azok nagyon félelmetesek. Szóval a mama is zavarában és a beálló csendtől való félelmében hajuknál fogva rángatta elő a legfeleslegesebb szavakat, amelyek a világegyetemben léteztek.

Anyu elhallgatott, apám győztesen kivonult. Nem láttuk napokig. Anyám rögtön rosszul lett, így orvost kellett hívni, és az elkövetkező napok viszonylagos nyugalomban teltek. Senki sem törődött velem tervszerűen, és az jó volt. Bevásárolni jártunk Maaikével, sétáltunk a parkokban és a csatornák mellett, játszottam a mackóimmal, és a horgásztam a nappali ablakából. Ez utóbbit Maaike nem támogatta, és ennek flamandul adott hangot, ami eleinte nem érdekelt, mert úgysem értettem, de aztán rájöttem, hogy Maaike egyetlen a boldogsággal, a boldogság megtestesülése a finom vacsora, így nem árt vele jóba lenni, és így aztán legközelebb kimentem a csatornához.

Maaike kedvenc szórakozása az volt, hogy bárhova mentünk, mindenhol alapos részletességgel mesélt rólunk. Egy idő után, bár nem szóltam meg továbbra sem, azért egyre több mindent értettem. Maaike a piacon a hal- és tengergyümölcssei árusnak elmondta, hogy mi valahonnan Ázsiából jöttünk, és emiatt a szüleim teljesen lököttek. A halárust szerintem egyáltalán nem érdekelte a mi történetünk, így szó nélkül vette el Maaikétól a pénzt, és máris a következő vevőhöz fordult. Maaike egy percig nem zavartatta magát, mentünk a tej- és sajtárushoz, és ott folytatta a történetét.

– És képzelje – mondta Maaike ugyanazzal a levegővel –, ennek a gyerekeknek az anyja egész nap csak fekszik az ágyban, semmit nem csinál, abból a sajtból adjon, van friss joghurtja?, szedi a gyógyszereit, és ha én nem volnék, még Brie sajtot is kérek, ez a szegény éhen halna, ennyi nem lesz elég, két liter legyen.

Ezután következett a ruhaárus, aki szerencsétlenségemre Maaike barátnője volt. Meleg zoknikát, harisnyákat, sálakat, sapkákat árult. Ezek mind nagyon hasznosnak bizonyultak Belgiumban, és Maaike is nála vásárolt be számomra. Mint kiderült, egyáltalán nem tudok mit kezdeni azzal a ténnyel, hogy egész nap esik az eső, és az a szocializáció folyamán szerzett tapasztalat, miszerint, ha esik, nem mászkálunk az utcán, hanem megvárjuk, hogy ne essen, és akkor ki lehet menni, ebben az országban nem működött. Mert, ha mindenki arra várt volna, hogy végre ne essen, akkor soha senki sem dugta volna ki az orrát a négy fal közül. Következésképpen Brugge-ben mindenki az utcákon tolongott olyan időben, amelyben nálunk Kolozsváron még a kutyákat sem verték volna ki. Így, amikor Maaikével éppen az üzletbe tartottunk, és elkezdett esni az eső, én kirántottam a kezem a Maaikééből, és befutottam az egyik kapualjba. Maaike jóízűt nevetett rajtam.

Tehát vett nekem egy sálát és egy csomó meleg zoknit, és elmagyarázta, hogy nem kell félni az esőtől. A barátnőjét Anne-Sophie-nak hívták, és az egész országban vándorolt a portékáival. Én nagyon utáltam ezt a nőt. Anne-Sophie iszonyúan kedves volt, de olyan kedves, mint a vasorrú bába volt Jancsival és Juliskával. Mézes-mázás szavainak nem hittem, nem értettem, hogy Maaike miért barátkozik vele. Anne-Sophie egész Flandriában és Brabantban árulta a sálakat, zoknikát, csak Vallóniában nem, mert nem akart találkozni ismerősökkel. Egy kicsit szégyellte, azt hiszem, de lelkesen mesélte Maaikénak, hogy házra gyűjt, és ha minden rendben megy, akkor egy év múlva már tud venni egy házat, és akkor már férjhez is megy Benoit-hoz. Igazából azért hallgatta Maaike lehetetlen történeteit rólunk, hogy őt is meghallgassa valaki.

Maaike később, amikor már lehetett velem beszélgetni, elmagyarázta nekem, hogy ő sem bírja Anne-Sophie-t, és tizenegy évesen ne akarjam megérteni a nőket, már csak azért sem, mert elég csapás nekem apám és anyám, nem kell tovább bonyolítanom az életem. Maaike szakértő kézzel túrta át a kötött árukat, közben apámat szidta. Cinkosan néztek egymásra Anne-Sophie-val.

– Nevetséges ember – magyarázta Maaike egy sűrű zoknival a kezében –, és ha tudná a felesége...

Maaike csak megvetően legyintett a zoknival.

– Ez a gyerek – mutatott rám egy arab fejkendővel – nem akar mást enni, mint szendvicset, de mégis mit csodálkozzak rajta, hiszen az a nő életében nem főzött még.

Ezeket a körutakat nagyon rosszul viseltem eleinte, főleg amikor sajnáltatott engem a szomorú sorsomért, de aztán megszoktam, és volt már, hogy egész jól szórakoztam az egészen.

Apám hazajött pár nap múlva, és bejelentette, hogy nem tudok rajta kifogni. Szemében bosszú csillogott. Felrohant a szobámba, és a mackóimat kereste, miközben azt üvöltötte, hogy most már ennek vége lesz egyszer és mindenkorra. Én már korábban is számitottam valami hasonlóra, így időben evakuáltam az egész társaságot, leeresztettem őket egy kosárban a ház falán a csatorna felől, a madzagot meg a fűtőtestre kötöttem. Apám próbálta megőrizni a méltóságát. Elmélázva ült le az ágyam szélére.

– Lehet, hogy nem akarsz beszélni, de írni még attól tudsz, nem?

Azt találta ki, hogy kezdjem el szóról szóra lemásolni a holland nyelvű Bibliát. Mindennap egy oldalt kellett kimásolnom. A Teremtés

könyvével kezdtem. Apám minden nap átnézte, és magyarázatot fűzött minden egyes szóhoz. Reménykedtem, hogy egy idő után feladja, vagy elutazik, vagy bármiféle más csoda történik. De apám eltökéltsége nem ismert határokat.

– Az én fiam nem lesz buzi – magyarázta, amikor anyám megjegyezte, hogy nem biztos, hogy ez a legjobb módszer a megtörésemre. Nem tudom, hogy ki olvasta a Teremtéstörténetet, főleg egy olyan nyelven, amelyet alig ismer, de a pokolban az Ördög is valahogy így kínozhatja az örök kárhozatra ítélteteket. Így, egy este félbehagyva a másolást, felmentem a konyhába, és azt mondtam Maaikénak:

– Ha nagy leszek, elveszek feleségül – mondtam neki.

Maaike kiejtette a kanalat a kezéből, és magához ölelt. A fejem teljesen beszorult a mellei közé. Fenyőillata volt és puha, mint anyu piros pokróca. Arra gondoltam, hogy nincs ennél szebb halál, mint megfulladni Maaike keblei között.

Maaike annyira fellelkesedett, hogy már beszélek, hogy állandóan őt kellett hallgatnom. Rengeteg mesélnivalója volt, hiába mondtam neki, hogy nem süket voltam, csak egyszerűen nem beszéltem. Úgy beszélt hozzám, mintha egy hosszú kómából tértem volna magamhoz. Először is elmondta, hogy Brugge-ben vagyunk, aztán, hogy apám idejött dolgozni, és emiatt kell nekünk itt lennünk, meg, hogy mindennap megyünk vásárolni együtt, és én azt nagyon élvezem. Teljesen elszaladt vele a ló, nem volt képes egy percre sem csendben maradni, még a szobámba is bejött, leült az ágyamra, és mesélt. Én belealudtam, aztán egyszer felébredtem, de Maaike még mindig beszélt. Aztán reggel csak arra ébredtem, hogy a párnámra borulva elaludt. Imádtam Maaikét.

Apámnak is új lendületet adott a megszólalásom. Most már semmi sem állhatta útját tervei megvalósításában. A sorsom meg volt pecsételve, de nem lázadoztam, hanem összeszorítottam a fogamat, és úgy tettem, mintha minden a legnagyobb rendben volna.

Többet nem vittem le a mackókat a közös étkezésekre, rendszeresen tanultam, és apám nyelvóráit is a tölem telhető legnagyobb figyelemmel kísértem, és minden tekintetben együttműködő voltam. Apám vérszemet kapott, a holland órák mellé újra felvette a franciát is. És beiratott minden létező különórára. Anyám elszörnyedve nézett engem.

– Azért szedem ezt a sok gyógyszert, hogy ne legyél olyan, mint apád – mondta.

Apám elragadtatásában odáig jutott, hogy kidobálta az összes meséskönyvemet, és újakat vett nekem, bár mondhatni elég egyhangú volt az ízlése, mivel csak Thomas Mann-regényeket vásárolt. Azokat kellett olvasnom, mert szerinte a népmeséssel semmi sem megyek, és már rég kinőttem az olyan értelmetlen zagyva történetekből, amelyek hemzsegnek a boszorkányoktól, sárkányoktól, királyfiktól és a szegény ember legkisebb fiától.

– Az élet nem ezekről szól – magyarázta csillogó szemekkel, egyszerűen imádtam, ha lábbal tiporhatta mások illúzióit –, ideje, hogy szembenézz a valósággal.

Semmi kedvem nem volt hozzá, de lelkesnek mutattam magam. Az új stratégiám az volt, hogy nem lázadok, és amikor a legkevésbé számít rá, akkor csapok le. Hosszú távra rendezkedtem be, szóval belevágtam Thomas Mannba. Iszonyú unalmas volt, de úgy voltam vele, hogy nem hagyom magam legyőzni. Akkor is erősebb vagyok apámnál, és bármennyire is figyeljen, én túljárok az eszén. Ezért elhittem vele, hogy sikerült betörnie. És ez ő egyre jobban elhitte, és emiatt egyre jobban elbízta magát, következésképpen egyre csak lanyhult a figyelme. Mert az elbizakodott ember követi el a legtöbb hibát. És egy idő után már annyira önfeledt lett, hogy úgy érezte, ő és én egy csapat vagyunk, és anyámmal végképp leszámol.

Olyan tökélyre fejlesztettem a színészkedést, hogy még anyám is elhitte a változásomat. Eleinte még reménykedett, hogy talán csak tréfa az egész, de aztán teljesen kétségbeesett. Abbahagyta a gyógyszerek szedését, és elkezdte bújni a nagy betegségek kézikönyvét, amely legalább hat kiló volt. Utána megkérte apámat, hogy szerezzen neki specialistákat, de hogy konkrétan kiket, azt nem határozta meg, de végül is a nagy betegségek kézikönyvének vastagságát tekintve, teljesen mindegy is volt. Apám be is szerzett néhány nevet és címet. Anyám attól kezdve mindennap elmászkált, járta az orvosokat. Nem lehetett tudni, hogy mire jutott velük, de teljesen függővé vált. Ha nem náluk volt, akkor a nappaliból hívogatta őket, és a legképtelenebb kérdésekkel zaklatta őket. Velem nem beszélt, sőt, egy idő után már hozzám sem szólt. Azt hiszem, árulónak tartott. Egy nap, amikor a mindennapi Thomas Mannommal küszködtem, anyám egyszerűen kikapta a könyvem a kezemből, és a csatornába dobta. Nem fűzött hozzá kommentárt, de én nem is kérdeztem tőle semmit. Teljesen megértettem, és magamban igazat is adtam, de nem mondhattam el neki.

Egyedül Maaike tudta az igazságot.

– Nem értelek, mire jó ez az egész – mondta, miközben a sonkás, sajtos szendvicset készítette el nekem –, tegyék rá majonézt?

Nehéz lett volna neki elmagyarázni, így nem is próbálkoztam.

– Most már mindig csak szendvicset fogsz enni? – háborgott Maaike –, ne csináljak crêpe-t csokiöntettel?

– Megpróbálhatom – mondtam –, de apám nem szereti, ha édességet eszek, szerinte az a gyengék kedvence.

– Az apád egy idióta.

Maaike nem nagyon fukarkodott a véleményével, főleg, ha apámról volt szó, bár anyut sem nagyon kímélte.

– Az a hibbant tyúk – dohogott Maaike – engem kérdezget, hogy szerintem te megőrültél, vagy tényleg csak apádra hasonlítasz, kérsz joghurtot?, de ne féj, nem árultalak el, és mondtam neki, hogy te semmiképpen sem hasonlíthatsz rá, vágjak almát és banánt a joghurtba?, mert ez képtelenség volna.

Egy kicsit fáj, hogy anyuról így beszél Maaike, ráadásul pont akkor, amikor ő is azt hiszi rólam, hogy elárultam.

Igazából ez volt a nehezebb. A lavírozás anyám és Maaike között, apámmal való küzdelmem ahhoz képest egyszerűnek számított.

Mert ő kiszámítható volt, és lehetett tudni, hogy mit akar, és azért mit fog tenni. De sem anyám, sem Maaike nem mondta meg egyértelműen, hogy mit szeretne, de örökösen az érzelmeimre akartak hatni. Persze, ez mindig sikerült nekik, és így aztán kialakult az a helyzet, hogy mindketten azt várták, valamelyikük mellé álljak a másikkal szemben, mert bár soha egyetlen szóval nem adták a másik tudtára, de halálos ellenségek voltak az első perctől kezdve. Én meg persze nem tudtam, meg nem is akartam dönteni. Mert anyám, mégiscsak az anyám volt, akiért egész életemben harcoltam, hogy az legyen. Maaike meg minden volt, ami anyu sosem volt. Így tisztességtelen volt a részükről, hogy választásra kényszerítettek, de akkor még nem tudtam, hogy a nők mindig a lehetetlent akarják. Szóval semmi értelme nem volt a harcuknak, de ők halálosan komolyan gondolták.

Ez egy olyan rendszer volt – és ezt csak jóval később értettem meg –, amelyben apám sehol sem volt, csak mi hárman. Apám csak ürügy volt, amelyhez akkor folyamodott bármelyikünk is, ha gyengülni látta a védelmi rendszerét. A legjobb az volt, hogy ebből az egészből apám mit sem sejtett, semmit sem vett észre, fogalma sem volt, mi zajlik körülötte. Meg volt győződve róla, hogy anyám és Maaike kapcsolatát a kellemesnek nevezhető semlegesség jellemzi, köztem és Maaike közt meg csak formálisan egyszerű a viszony, ami kimerül a szendvicsekészítésben, a közös vásárlásokban és minden olyasmiben, amelyre egy magam korombeli gyerekeknek szüksége van. Persze, ezért egy percg sem hibáztattam, mert ha nem én lettem volna ennek a kusza érzelmi hálónak a közepén, én sem vettem volna észre semmit.

Mindenesetre a mackóimat, miután felhúztam őket, eltettem egy dobozba, és betettem őket a szekrény aljára, mert nélkülik is volt elég bonyodalom, meg közben úgy éreztem, hogy már nincs szükségem rájuk, bár nagyon szerettem őket, hiszen mégiscsak ők voltak a legjobb barátaim.

Kategoria: vers, próza
Denumire autor: Magyary Ágnes

Látó Szépirodalmi Folyóirat